



**Magiczny
Kraków**

Od wiedzy do działania. Edukacja klimatyczna, która daje sprawczość

2026-10-27

Inspirujące rozmowy, emocje, nowe znajomości i energia, którą trudno było zatrzymać w konferencyjnych salach. Można powiedzieć, że wspólnie odkryliśmy kolejne źródło energii odnawialnej - ludzi, którzy dzieląc się wiedzą, doświadczeniem i pasją, potrafią wzajemnie dodawać sobie sił. I właśnie takiej energii potrzebuje dziś edukacja klimatyczna.

13 października w Małopolskim Centrum Nauki Cogiteon odbyła się trzecia edycja konferencji „Edukacja klimatyczna”, tym razem pod hasłem „Edukacja, która buduje sprawczość”. Wydarzenie zainicjowane i przygotowane przez doradczynię ds. klimatu i środowiska Urzędu Miasta Krakowa pokazało, jak wiele może wydarzyć się, gdy spotykają się ludzie, którym zależy na mądrej, angażującej edukacji młodego pokolenia.

Nie tylko wiedza. Przede wszystkim ludzie i emocje

Są wydarzenia, które kończą się wraz z ostatnią prezentacją. I są takie, po których pozostają rozmowy, nowe znajomości, pomysły i energia, którą uczestnicy zabierają ze sobą do swoich szkół, instytucji i społeczności.

Ta konferencja zdecydowanie należała do tej drugiej kategorii.

Uśmiechy, ożywione dyskusje, skupienie podczas wystąpień, emocje towarzyszące debacie, spontaniczne rozmowy w kuluarach i zaangażowanie podczas warsztatów, to wszystko stworzyło atmosferę, której nie da się oddać samym programem wydarzenia.

Małopolskie Centrum Nauki Cogiteon stało się na czas konferencji przestrzenią spotkania różnych doświadczeń, perspektyw i pomysłów. Wspólnym mianownikiem było przekonanie, że edukacja klimatyczna i środowiskowa powinna nie tylko dostarczać wiedzy, ale również rozwijać krytyczne myślenie, wzmacniać poczucie sprawczości i zachęcać młodych ludzi do działania.

Jak rozmawiać o przyszłości, żeby nie odbierać nadziei?

Zmiana klimatu, utrata różnorodności biologicznej czy degradacja środowiska to wyzwania, które coraz silniej wpływają na sposób postrzegania przyszłości, również przez dzieci i młodzież.

Jak o nich uczyć, nie wywołując poczucia bezradności? Jak przekazywać rzetelną wiedzę, jednocześnie pozostawiając przestrzeń na emocje, pytania i wątpliwości? Jak sprawić, by młodzi ludzie nie byli jedynie odbiorcami informacji, ale stawali się aktywnymi uczestnikami zmian?

To właśnie takie pytania stanowiły ważny punkt odniesienia dla konferencyjnych rozmów.

Skuteczna edukacja klimatyczna nie może opierać się wyłącznie na przekazywaniu faktów i ostrzeganiu przed konsekwencjami kryzysu klimatycznego. Potrzebuje również empatii, dialogu,



zrozumienia emocji oraz pokazywania realnych możliwości wpływu na najbliższe otoczenie.

W tym kontekście szczególnego znaczenia nabiera **psychologia klimatu** – dziedzina pozwalająca lepiej rozumieć, w jaki sposób ludzie reagują na informacje o zmianie klimatu, co motywuje ich do działania, a co może prowadzić do wycofania, przeciążenia czy poczucia bezradności.

Lęk klimatyczny, niepewność, frustracja czy smutek nie powinny być pomijane w procesie edukacji. Ważne jest tworzenie bezpiecznej przestrzeni do rozmowy o tych emocjach, ich rozumienia i poszukiwania konstruktywnych sposobów radzenia sobie z nimi.

Nie chodzi przy tym o unikanie trudnych tematów ani o przedstawianie rzeczywistości w nadmiernie optymistycznych barwach. Chodzi o edukację, która łączy rzetelną wiedzę z troską o dobrostan psychiczny, wspiera odporność emocjonalną i pomaga dostrzegać możliwości działania.

Poczucie sprawczości nie rodzi się bowiem z samej świadomości problemu. Rozwija się wtedy, gdy człowiek dostrzega, że jego głos, decyzje i działania mają znaczenie.

Od słuchania do doświadczania

Ważnym elementem wydarzenia było połączenie różnych form uczenia się i wymiany doświadczeń.

Obok wystąpień eksperckich znalazła się przestrzeń na praktyczne warsztaty, debatę „po oksfordzku”, rozmowy i poznawanie rozwiązań, które można wykorzystywać w codziennej pracy edukacyjnej.

Taka formuła nie była przypadkowa.

Współczesna edukacja klimatyczna potrzebuje metod, które angażują nie tylko intelekt, ale również emocje, zmysły, ciekawość i naturalną potrzebę odkrywania oraz pozwalają doświadczać, eksperymentować, zadawać pytania, popełniać błędy i samodzielnie dochodzić do wniosków.

Szczególną wartością konferencji była możliwość spojrzenia na edukację z różnych perspektyw – naukowej, psychologicznej, pedagogicznej i praktycznej.

Ważne miejsce zajęła również debata „po oksfordzku”, pokazująca, że rozmowa o złożonych wyzwaniach wymaga nie tylko wiedzy, lecz także umiejętności argumentowania, słuchania innych i szacunku wobec odmiennych stanowisk.

To kompetencje niezwykle potrzebne w świecie, w którym młodzi ludzie muszą mierzyć się z nadmiarem informacji, sprzecznymi przekazami i coraz bardziej skomplikowanymi wyzwaniami społecznymi oraz środowiskowymi.

Współpraca, która nie kończy się na konferencji

Jedną z największych wartości spotkania okazało się to, co działo się również poza oficjalnym programem.

Rozmowy między uczestnikami, wymiana kontaktów, dzielenie się sprawdzonymi rozwiązaniami i



**Magiczny
Kraków**

wspólne poszukiwanie nowych pomysłów przypomniały, jak ogromny potencjał tkwi we współpracy środowisk zajmujących się edukacją.

Nauczyciele, edukatorzy, eksperci, przedstawiciele instytucji i organizacji mogą działać w różnych obszarach, ale mierzą się często z podobnymi pytaniami i wyzwaniem. Możliwość spotkania, wzajemnej inspiracji i korzystania z doświadczeń innych jest równie ważna jak dostęp do specjalistycznej wiedzy.

Bo dobra edukacja nie powstaje w izolacji. Rozwija się dzięki relacjom, otwartości i gotowości do wspólnego poszukiwania rozwiązań.

Doradczynie klimatyczne Krakowa - nie tylko edukują, ale tworzą nowe możliwości działania

Za koncepcją merytoryczną i przygotowaniem tegorocznej konferencji stoją **Beata Kulig-Gołębek i Natalia Gajewska, doradczynie ds. klimatu i środowiska Urzędu Miasta Krakowa**, reprezentujące Zespół Doradczy ds. Klimatu i Środowiska. Łącząc doświadczenia z zakresu inżynierii środowiska, ekologii, klimatologii oraz psychologicznych aspektów zmiany klimatu, wspólnie tworzą i rozwijają inicjatywy edukacyjne, w których rzetelna wiedza naukowa spotyka się z troską o emocje, relacje i poczucie sprawczości.

Tegoroczna konferencja jest kolejnym przykładem takiego podejścia, od autorskiej koncepcji, przez dobór zagadnień i form pracy, po stworzenie przestrzeni do wymiany wiedzy, doświadczeń i inspiracji.

Zespół Doradczy ds. Klimatu i Środowiska Urzędu Miasta Krakowa rozwija znacznie szerszą działalność niż przygotowywanie wydarzeń. Doradczynie inicjują warsztaty, spotkania edukacyjne i działania angażujące różne środowiska, uczestniczą w pracach grup roboczych oraz budują współpracę między nauczycielami, edukatorami, ekspertami, organizacjami i instytucjami.

Ich aktywność wykracza również poza Kraków. Uczestniczą w konferencjach i spotkaniach eksperckich organizowanych w innych miastach oraz na uczelniach wyższych. Dzielą się swoimi doświadczeniami m.in. na Uniwersytecie Ekonomicznym w Katowicach, a wkrótce ponownie wezmą udział w wydarzeniu organizowanym na Uniwersytecie Jagiellońskim.

Nie chodzi jednak wyłącznie o obecność na kolejnych wydarzeniach. Istotą tej działalności jest aktywne współtworzenie edukacji klimatycznej - rozwijanie jej metod, poszerzanie perspektywy i wprowadzanie do praktyki zagadnień, które coraz silniej wpływają na sposób uczenia o świecie.

- Zależy nam, żeby uczestnicy naszych spotkań wychodzili nie tylko z nową wiedzą, ale również z konkretnymi pomysłami i przekonaniem, że mogą wykorzystać je w swojej codziennej pracy. Dlatego tak ważne jest dla nas łączenie różnych perspektyw, metod i doświadczeń - podkreśla Natalia Gajewska, doradczynie ds. klimatu i środowiska Urzędu Miasta Krakowa, współtwórczyni konferencji.

Jednym z ważnych kierunków rozwijanych w działaniach edukacyjnych jest psychologia klimatu. Beata Kulig-Gołębek, doradczynie ds. klimatu i środowiska Urzędu Miasta Krakowa i współtwórczyni konferencji, zwraca szczególną uwagę na znaczenie emocji klimatycznych, dobrostanu psychicznego



**Magiczny
Kraków**

oraz wzmacniania poczucia sprawczości. W takim podejściu edukacja nie kończy się na przekazywaniu wiedzy o zagrożeniach, lecz pomaga również rozumieć własne reakcje i odnajdywać możliwości działania.

Edukacja przez działanie najlepiej oddaje charakter pracy doradczyń. Nie tylko mówią o potrzebie współpracy, ale same ją inicjują. Nie tylko zachęcają do aktywności, ale tworzą konkretne możliwości zaangażowania. Nie tylko podkreślają znaczenie sprawczości, ale pokazują ją w praktyce.

Siłą ich pracy jest umiejętność przekuwania pomysłów w konkretne działania, łączenia ludzi i tworzenia przestrzeni, w której inni mogą rozwijać swoje kompetencje, dzielić się doświadczeniami i odkrywać własną sprawczość.

Kraków stawia na edukację, która wzmacnia

Konferencja wpisuje się w szersze działania Krakowa na rzecz rozwijania edukacji klimatycznej i środowiskowej, rozumianej nie jako jednorazowa akcja informacyjna, lecz jako długofalowy proces budowania wiedzy, kompetencji i odpowiedzialności.

Ważnym założeniem pracy doradczyń jest przekonanie, że osoby zajmujące się edukacją również potrzebują wsparcia - dostępu do aktualnej wiedzy, inspirujących metod pracy, możliwości wymiany doświadczeń, a także przestrzeni do rozmowy o trudnościach i emocjonalnych wyzwaniach towarzyszących edukacji klimatycznej.

Nauczyciele i edukatorzy każdego dnia mierzą się z zadaniem tłumaczenia złożonych zjawisk, odpowiadania na trudne pytania i wspierania młodych ludzi w rozumieniu świata, który dynamicznie się zmienia.

Dlatego tak ważne jest, by sami mieli możliwość odnawiania własnej energii, czerpania inspiracji i budowania poczucia, że nie muszą mierzyć się z tymi wyzwaniami w pojedynkę.

Troska o dobrostan edukatorów nie jest dodatkiem do działań edukacyjnych, ale jednym z warunków ich długofalowej skuteczności. Przeciążenie, zmęczenie czy poczucie osamotnienia mogą dotyczyć także tych, którzy na co dzień angażują się w działania na rzecz klimatu i środowiska.

Wzmacniając nauczycieli i edukatorów, wzmacniamy również młodych ludzi, z którymi pracują każdego dnia.

Z konferencji do codziennych działań

Choć konferencja dobiegła końca, jej najważniejsza część może dopiero się zaczynać.

W szkołach, podczas warsztatów, w lokalnych inicjatywach i codziennych rozmowach z młodymi ludźmi. W nowych pomysłach, które zrodziły się podczas spotkań. W odwadze do wypróbowania innej metody pracy, zadania trudnego pytania czy oddania młodzieży większej przestrzeni do samodzielnego działania. Bo ostatecznie nie chodzi wyłącznie o to, ile informacji uczestnicy wyniosą z konferencji. Równie ważne jest to, co dzięki niej zdecydują się zrobić.



**Magiczny
Kraków**

Organizatorzy kierują serdeczne podziękowania do wszystkich prelegentów, panelistów, osób prowadzących warsztaty, wystawców, partnerów oraz uczestników, którzy swoją wiedzą, doświadczeniem, otwartością i zaangażowaniem współtworzyli wyjątkowy charakter tego wydarzenia. Szczególne podziękowania składają patronom konferencji: Ministerstwu Klimatu i Środowiska, Ministrowi Edukacji, Województwu Małopolskiemu, Europejskiemu Paktowi na rzecz Klimatu oraz Fundacji Banku Ochrony Środowiska. Dziękujemy również kuratoriom oświaty z całej Polski za zaangażowanie w upowszechnianie informacji o konferencji i pomoc w dotarciu z zaproszeniem do nauczycieli oraz środowisk edukacyjnych w różnych regionach kraju. To dzięki zaangażowaniu tak wielu osób i instytucji konferencja stała się przestrzenią inspirujących spotkań, wymiany doświadczeń i budowania współpracy, która ma szansę zaowocować kolejnymi inicjatywami edukacyjnymi.

Szczególne podziękowania należą się **Małopolskiemu Centrum Nauki Cogiteon** za gościnność, przygotowanie przestrzeni konferencyjnej, wsparcie organizacyjne na miejscu, obsługę techniczną oraz dokumentację fotograficzną i filmową wydarzenia.

Konferencja pokazała, że kiedy spotykają się ludzie, którym zależy na edukacji, powstaje coś więcej niż przestrzeń do przekazywania wiedzy.

Powstaje przestrzeń do budowania sprawczości. A od niej zaczyna się realna zmiana.

Konferencja została sfinansowana częściowo ze środków projektu LIFE-IP EKOMAŁOPOLSKA „Wdrażanie Regionalnego Planu Działań dla Klimatu i Energii dla województwa małopolskiego” (LIFE19 IPC/PL/000005), współfinansowanego ze środków programu LIFE Unii Europejskiej oraz Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, a częściowo ze środków Gminy Miejskiej Kraków.